

Brusel 4. května 2023
(OR. en)

9015/23

DEVGEN 82
ACP 29
RELEX 547
SUSTDEV 70

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Datum: 4. května 2023
Příjemce: Delegace
Č. předchozího dokumentu: 8123/23
Předmět: Korupce jakožto překážka rozvoje
– závěry Rady (4. května 2023)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o korupci jakožto překážce rozvoje, přijaté Radou na jejím 3946. zasedání konaném dne 4. května 2023.

Korupce jakožto překážka rozvoje

Závěry Rady

1. Korupce je složitý a přetrvávající sociální, politický, bezpečnostní a ekonomický problém, který postihuje všechny země a regiony světa, včetně Evropy. Odhaduje se, že její negativní ekonomický dopad se rovná devítinásobku celosvětové oficiální rozvojové pomoci. Korupce narušuje demokracii, důvěru v instituce, právní stát a uplatňování a požívání lidských práv. Ochromuje fungování států a oslabuje jejich legitimitu, výběr daní a poskytování veřejných služeb a narušuje fungování trhů, čímž fakticky ohrožuje všechny oblasti udržitelného lidského, ekonomického a sociálního rozvoje. Korupce je jednou z hlavních překážek vymýcení chudoby, neboť nejvíce dopadá na chudé a na osoby a skupiny v nejzranitelnějším postavení. Prohlubuje nerovnosti a neúměrně postihuje ženy, dívky a osoby se zdravotním postižením. Korupce navíc podporuje existenci organizované trestné činnosti a má negativní dopad na bezpečnost a stabilitu na všech úrovních. Z těchto důvodů se Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, zejména její cíl udržitelného rozvoje č. 16, nový Evropský konsensus o rozvoji a Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (dále jen „nástroj NDICI – Globální Evropa“) zabývají korupcí jakožto překážkou udržitelného rozvoje.
2. Pandemie COVID-19 způsobila nadměrné vyčerpání zdrojů a znovu potvrdila význam účinného dohledu nad veřejnými výdaji. Nevyprovokovaná a nezákonná válečná agrese Ruska vůči Ukrajině přispěla k celosvětové potravinové a energetické krizi. V této souvislosti Rada konstatuje, že je s ještě větší naléhavostí zapotřebí zaujmout k boji proti korupci meziřesortní přístup, a to kdykoli a kdekoli se korupce objeví, aby se zajistilo, že se podpora dostane k těm, kdo ji nejvíce potřebují, a že bude využita co nejefektivnějším způsobem.

3. Rada oceňuje, že útvary Komise a ESVČ k boji proti korupci významně přispívají prostřednictvím vnější činnosti EU. Činí tak mimo jiné prostřednictvím dvoustranných a regionálních programů, podporou zdokonalených systémů řízení veřejných financí, politických dialogů a dialogů o lidských právech s partnerskými zeměmi a akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii (2020–2024). Rada připomíná probíhající diskuse o dalších nástrojích, jimiž by bylo možné na celosvětové úrovni bojovat proti korupci.
4. Rada zdůrazňuje, že nedílnou součástí spolupráce EU a členských států se všemi partnerskými zeměmi a hlavními obecnými zásadami strategie Global Gateway jsou boj proti korupci, prosazování demokratických hodnot a vysokých standardů a zajištění řádné správy věcí veřejných a transparentnosti.
5. Rada zdůrazňuje, že korupce je jednou z nejnákladnějších necelních překážek světového obchodu, zejména v případě zemí s nízkými a nižšími středními příjmy, a jednou z hlavních překážek bránících vytvoření příznivého podnikatelského a investičního prostředí. Obchod a soukromé investice mohou pobídky ke snížení korupce posílit tím, že podpoří otevřený a udržitelný obchodní systém založený na pravidlech a inovativní řešení financování.
6. Rada konstatuje, že značnou část nezákonných finančních toků tvoří praní peněz, daňové úniky a mezinárodní úplatkářství. Důležitými prvky boje proti korupci je proto prosazování větší transparentnosti vlastnictví společností, podpora úsilí o vysledování, zmrazení a zpětné získání odcizeného majetku a posílení režimů boje proti praní peněz, jakož i transparentnost skutečného vlastnictví a pravidla týkající se neslučitelnosti funkcí a střetů zájmů, lobbingu a tzv. efektu otáčivých dveří.
7. S ohledem na výše uvedené skutečnosti Rada zdůrazňuje, že je důležité, aby byl do veškerého úsilí v oblasti rozvoje a do vzájemně provázaných odvětví, jako je zdravotnictví, vzdělávání, zaměstnanost, energetická bezpečnost a boj proti změně klimatu, začleněn výrazný protikorupční aspekt. To má zásadní význam zejména v oblasti řízení veřejných financí a v situacích, kdy je korupce značně rozšířená a je označena za jednu z hlavních překážek udržitelného rozvoje, jako jsou konflikty a krize, zadávání zakázek, těžební průmysl a rozsáhlé infrastrukturní projekty.

8. Rada vítá nedávné hodnocení podpory EU pro účely právního státu a boje proti korupci v partnerských zemích v období 2010–2021, které poskytuje vhodně načasovaný základ pro stanovení ambicióznějšího a komplexnějšího přístupu „týmu Evropa“ k boji proti korupci. Rada bere zejména na vědomí doporučení vypracovat jednotný a komplexní protikorupční rámec, který bude začleněn do všech odvětví, a zlepšit monitorování, hodnocení, odpovědnost a získávání poznatků. Rada zdůrazňuje, že začleňování protikorupčního úsilí do relevantních oblastí může přispět ke zlepšení každodenního života občanů tím, že zajistí rovný přístup k základním službám, sníží nerovnost a podpoří odpovědnou a inkluzivní správu věcí veřejných.
9. S ohledem na výše uvedené skutečnosti Rada vyzývá Komisi a vysokého představitele, aby zaujali strategičtější a integrovaný přístup EU k prevenci a potírání korupce jakožto překážky pro vymýcení chudoby a udržitelný rozvoj. Jeho součástí by mělo být rychlé vypracování a distribuce aktualizovaných pokynů týkajících se boje proti korupci v rámci vnější činnosti EU. Důležitými referenčními dokumenty při této činnosti by měly být Úmluva OSN proti korupci, Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, doporučení OECD z roku 2021 ohledně dalšího boje proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních obchodních transakcích a doporučení OECD z roku 2016 pro subjekty působící v oblasti rozvojové spolupráce ohledně řízení rizika korupce, jakož i další mezinárodní a evropské standardy.
10. Rada zdůrazňuje, že důležitým nástrojem v boji proti korupci je přístup k rozvoji založený na lidských právech, k jehož uplatňování se EU i její členské státy zavázaly, a to v souladu s novým Evropským konsensem o rozvoji a v podobě, v níž je tento přístup zakotven v nařízení o nástroji NDICI – Globální Evropa. Rada rovněž připomíná, že je důležité uplatňovat zásady účinné rozvojové spolupráce, která může přispět k omezení korupčních praktik a posílení veřejných institucí, mimo jiné prostřednictvím odborných znalostí veřejného sektoru, budování kapacit, technické pomoci a sdílení znalostí.

11. Rada zdůrazňuje, že obnovené úsilí zaměřené na boj proti korupci by mělo být založeno na dialogu vedeném se vzájemným respektem, inkluzivních rozhodovacích procesech, lidských právech a genderové rovnosti, přičemž by se mělo zaměřit na dlouhodobý dopad vycházející z politickoekonomické analýzy místního kontextu a klíčových faktorů zapříčiňujících korupci. Rada dále zdůrazňuje, že je zapotřebí poznatky získané v rámci uplatňování úspěšných protikorupčních přístupů začlenit do všech oblastí partnerství, a to na základě důkazů a osvědčených postupů, a zároveň zajistit soudržnost politik na všech úrovních a koordinaci s protikorupčními strategiemi členských států.
12. Rada vybízí k tomu, aby se k posílení transparentnosti a snížení rizika korupce využívaly inovativní a účinné technologie. To zahrnuje úsilí o digitální transformaci, mimo jiné prostřednictvím posílení postavení občanů, rozvoje digitálních, nezávislých a autonomních externích systémů pro oznamovatele, jakož i systémů elektronické správy a elektronického zadávání veřejných zakázek. Toto úsilí je třeba ve vhodných případech zintenzivnit a zároveň zajistit záruky na ochranu lidských práv, včetně práva na soukromí.
13. Rada vyzývá útvary Komise, ESVČ a členské státy, aby v duchu „týmu Evropa“ úzce spolupracovaly s cílem prosazovat řádnou správu věcí veřejných a bojovat proti korupci jakožto překážce rozvoje, mimo jiné prostřednictvím iniciativ „týmu Evropa“, strategie Global Gateway a posíleného politického dialogu s partnerskými zeměmi. V tomto ohledu Rada vítá zejména globální iniciativu „týmu Evropa“ pro demokracii, která se zaměřuje na právní stát a odpovědnost.
14. Rada dále vyzývá útvary Komise, ESVČ a členské státy, aby zvýšily úsilí zaměřené na boj proti nezákonným finančním tokům, včetně finančních prostředků získaných prostřednictvím korupčních praktik. Uvedené úsilí je třeba vyvíjet v zemích, odkud tyto toky pocházejí, jakož i v tranzitních a cílových zemích. V tomto ohledu Rada vítá probíhající činnost Finančního akčního výboru v souvislosti s bojem proti korupci a iniciativu „týmu Evropa“ na podporu Afriky v boji proti nezákonným finančním tokům a nadnárodnímu organizovanému zločinu.
15. Rada vyzývá útvary Komise a ESVČ, aby Radu pravidelně informovaly o pokroku tím, že zajistí, aby byla v rámci stávajících mechanismů podávání zpráv zachycena opatření EU, která přispívají ke snížení korupce v širším smyslu.

16. Rada zdůrazňuje, že klíčovou úlohu při posilování odolnosti společnosti vůči korupci a plnění výše uvedených cílů hrají veřejné instituce, včetně nezávislých auditních institucí, organizace občanské společnosti, mnohostranní aktéři, obránci lidských práv, novináři, oznamovatelé, sdělovací prostředky a subjekty soukromého sektoru.
